

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ “ЯШИЛ ЎСИШ ВА ГЛОБАЛ МАҚСАДЛАР УЧУН ҲАМКОРЛИК – 2030” ХАЛҚАРО САММИТИДА ИШТИРОК ЭТДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 30 май куни Корея Республикаси Президенти Мун Чжэ Иннинг таклифига биноан Сеул шаҳрида видеоанжуман шаклида ўтаётган “Яшил ўсиш ва глобал мақсадлар учун ҳамкорлик – 2030” иккинчи халқаро саммити ишида иштирок этди.

Иккى кунлик форум кун тартибидан иклем ўзгариши оқибатларини енгиг ўтиш, “яшил” тикланиш ва углерод нейтраллигини таъминлаш, шунингдек, БМТ Баркарор тараққиёт мақсадларига эришиш ва Икlim бўйича Париж битими қоидаларни бажариш масалалари ўрин олган.

Таддирда дунёнинг етакчи мамлакатлари давлат ва ҳукумат раҳбарлари, юкори даражадаги вакиллари, нуфузли халқаро ташкилотлар раҳбарлари иштирок этмоқда.

Хусусан, саммитда БМТ Бош котиби Антониу Гутерриш, Европа Кенгаши Раиси Шарль Мишель ва Европа Комиссияси Раиси Ursula фон дер Лайен, Германия Канцлери Ангела Меркель, Франция Президенти Эммануэль Макрон, Буюк Британия Бош вазири Борис Жонсон, XHR давлат кенгаши Бош вазири Ли Кеңян, АҚШ

Президентининг иклем масалалари бўйича маҳсус вакили Жон Керри, ХВФ бошкарувчи директори Кристалина Георгиева, Яшил ўсиш глобал институти раиси Пан Ги Мун ва ИХТТ бош котиби Анхель Гуррия катнашмоқда.

Ўзбекистон Президенти ўз нутқида “яшил” тикланиш соҳасида мамлакатимизда амалга оширилаётган янгилишларнинг мухим йўналишларини кайд этиди ҳамда бу борадаги халқаро ҳамкорликнинг истиқболлари юзасидан ўз нутқи назарини баён қилди.

Давлатимиз раҳбари “яшил” ва баркарор тараққиётга хизмат қўладиган самарали қарорлар кабул килиш учун бутун халқаро ҳамкамиятнинг сайдаръяратларини бирлаштириш зарурлигини алоҳида таъкидлади.

Орол денгизи ҳалокатининг глобал оқибатларини енгиг ўтиш бу борадаги устувор вазифалардан бирни сифатида бешгиланди. Шу муносабат билан Президентимиз якинда Узбекистон ташаббуси билан Оролбўйин экологик инновациялар ва технологиялар худуди деб эълон қилиш бўйича кабул қилинган БМТ Бош Ассамблейсининг маҳсус резолюцияси тўлиқ кўллаб-куватлгангани учун барча халқаро ҳамкорлик миннатдорлик билдириди. Мазкур йўналишлари ишарни, шу жумладан, маҳсус ташкил этилган БМТ Траст ҳамғармаси. Яшил ўсиш глобал институти, “P4G” шериклар платформаси ва бошча халқаро институтлар доирасида биргалиқда фаол давом этитириш тақлиф этилди.

Минтақамида иклем ўзгаришлари, буғланиш даражасини оширувчи газлар ва атмосфера ифлосланиши муаммолари таъсирида трансчехаровий дарёлар оқими ва биологик хилма-хилмийлик кисқарётгани муносабати билан жиддий хавотир билдирилди.

Ўзбекистон котиби яшил “яшил” технологияларни кенж қилиш ва “яшил” энергетикага соҳасидаги лойиҳаларни амалга ошириш Узбекистонда якин ўн йилда қайта тикланадиган энергия манбалари улушини З барбордан зиёдга кўпайтириш имконини бериси қайд этилди.

Келгуси ийли ўзбекистонда “Ривоқланаётган мамлакатлар учун яшил энергетика” мавзуусида халқаро конференция ўтишиш, шунингдек,

“яшил” истеъмол маданиятини шакллантириш мақсадида “яшил иктисодиёт”ни барпо этишга ёшларни жалб этиш бўйича маҳсус дастурни амалга ошириш ташаббуслари илгари сурилди.

Президентимиз ушбу мухим соҳада амалий ҳамкорликни кенгайтириш мақсадида Узбекистон “P4G” шерикларига юшилиш ҳамда унинг тўлақонли иштирокчига айланисига тайёр эканни билдириди.

Форум иши давом этмоқда. Унинг якунда “яшил” тикланиш ва баркарор тараққиёт соҳасидаги халқаро сайдаръяратларни бирлаштириш бўйича энг мухим вазифаларни ўзида акс этитиралини билдириди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Матбуот хизмати сурatlari.

Ўз

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ “ЯШИЛ ЎСИШ ВА ГЛОБАЛ МАҚСАДЛАР УЧУН ҲАМКОРЛИК – 2030” (P4G) ИККИНЧИ ХАЛҚАРО САММИТИДАГИ НУТКИ

Хурматли саммит иштирокчилари!

Хонимлар ва жаноблар!

Аввало, ушбу мухим тадбирда иштирок этишга тақлиф этган учун Президент Мун Чжэ Ин Жаноби Олийларига ўз миннатдорлигимни билдиримокчиман.

Кореялик шерикларимиз томонидан баркарор ривожланишнинг долзарб муаммоларини ҳал этиш ва глобал миқёсда “яшил иктисодиёт” масаласини кун тартибида кўйиш борасидаги ташаббус ва сайдаръяратларни олқишлиймиз хамда уларни ўқсан бахолаймиз.

Фурсатдан фойдаланиб, барчангизни, хусусан, Пан Ги Мун жонобларини глобал яшил иктисодий ўшиш институти ташкил этилганинг 10 йиллиги билан самимий муборакбод этаман.

Хурматли форум қатнашчилари!

Пандемия инсон саломатиги ва атроф-муҳитнинг холати, шунингдек, иктисодий ва ижтимоий тараққиёт бир-бiri билан нақадар boglik эканини яққол кўрсатди.

Бугунги кунда она табиатнинг ўзи бизга йўлётган огохлик кўнгирогига бепарво бўйласлигимиз керак.

Афсуски, иклем ўзгаришлари тобора кучайиб бормоқда. Биз яшаётган Марказий Осиёда сўнгги 30 йилда ўртача йиллик ҳарорат тахминан бир даражага кўтарида.

Минтақамида асосий дарёларнинг ҳавzasи ва биологияк хилма-хилликнинг кискариб бораётгани жиддий хавотир ўйғотмода.

Бугунни дарражасини оширадиган газлар ва атмосферанинг кенг миқёса ифлосланиши муаммоларни янада чукурлаштиримокда.

Бугунги кунда “яшил тараққиёт” борасидаги максадларга ёриши учун мамлакатларнинг ҳаракатлари янада фаол ва самарали бўлиши кераклигига хеч ким шубҳа қўлмаяти. Бошقا ҷорамиз ҳам йўқ.

Биз ўзбекистонда шу йўналишдаги мухим ишларни бошладик.

“Яшил иктисодиёт”га ўтишнинг кенг қаровли стратегиясини, шунингдек, Қайта тикланадиган

ва водород энергетикасини ривоқланириш дастурини амалга оширмоқдамиз.

Париж битими доирасида биз 2030 йилга бори ҳавога зарарли газлар чиқарини 10 фоизга камайтириш мажбутийнинг зинмимизга оғлак.

Биз минтақада биринчи бўлиб Глобал яшил иктисодий ўсиш институтига кўшилдик ва ушиб тузилиманинг ваколатхонасини Ўзбекистонда очиш ниятидамиз.

“Яшил иктисодий тикланиш” соҳасидаги ҳамкорликнинг мухим йўналишлари ҳақида тұхталашиб ли томончиман.

Биринчидан, “яшил технологиялар”ни кенж жорий этиш хисобидан Орол денгизи ҳалокатининг глобал оқибатларини бартараф этиши мухимдир.

Ушиб масаласи бўйича биз шерикларимиз билан, жумладан, Бирлашган Миллатлар Ташкилини қўшида тузилган маҳсус Траст фонди ҳамда P4G платформаси доирасида фаол ҳамкорликни йўлга кўймоқчимиз.

Биз кўёш ва шамол электр станцияларини куриш бўйича йирик лойиҳаларни амалга ошириш бошладик. Яқин ўн йил давомида қайта тикланадиган энергия манбалари улушини уч баробар кўпайтириши максад қўйганимиз.

Бундан ташкари, минтақамизнинг гидроэнергетика соҳасидаги улкан салоҳиятни исха лишида кўшини давлатлар билан яқиндан ҳамкорлик қиялпамиз.

Келгуси ийли ўзбекистонда “Ривоқланаётган мамлакатлар учун яшил энергетика” мавзуусида халқаро конференция ўтишишга тайёрмиз.

Учинчидан, “яшил иктисодиёт”ни барпо этишда ёшларни фаол жалб этиш бўйича

Махсус дастурни амалга оширишга киришишни тақлиф этамиз.

Бу келакажда “яшил”, яъни экологик тоза маҳсулотларни иштесим оғлакни маданиятини шакллантириш катта имконият яратади.

Тўртнинчидан, молия сектори ва инвесторларнинг “яшил технологиялар”га тобора ортиб бораётган ишончини рагбатлантириш ниятида яқин ҳамкорликни йўлга кўйиш таррафдормиз.

Шу мақсадда ўзбекистон P4G йўналишидаги шериклар кўшилишга ва унинг тўлақонли иштироқида бизнис сайдаръяратларни ҳамкорликимизни кенгайтиришга хизмат қиласиди. бед ишон билдираман.

Сўзимнинг якунда бугунги саммит натижалари мазкур мухим халқаро экологик платформа доирасида бизнис сайдаръяратларни тайёрмиз.

Сўзимнинг якунда бугунги саммит натижалари мазкур мухим халқаро экологик платформа доирасида бизнис сайдаръяратларни тайёрмиз.

Барчангизга муваффақиятлар тилайдаман.

Эътиборингиз учун раҳмат.

“ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН” УЧУН МАҲСУС

Ўзбекистон экологик муаммоларни ҳал қилишда мисли кўрилмаган кўлам ва аҳамиятга эга комплекс чора-тадбирларни амалга оширмоқда

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Жанубий Корея пойтахти Сеул шаҳрида онлайн шаклда ўтаётган “Яшил ўсиш ва глобал мақсадлар учун ҳамкорлик – 2030” (Partnering for Green Growth and the Global Goals 2030 – P4G) иккинчи халқаро саммити Корея Республикаси мезонлик қўрган биринчи кўп томонлама экологик

Ким Сунг Ин, “Корея Республикаси – Марказий Осиё” ҳамкорлик форуми котибиятининг ижрочи директори:

— “Яшил ўсиш ва глобал мақсадлар учун ҳамкорлик – 2030” (Partnering for Green Growth and the Global Goals 2030 – P4G) иккинчи халқаро саммити Корея Республикаси мезонлик қўрган биринчи кўп томонлама экологик саммитидir. Сўнгги йилларда Жанубий Корея экологик муаммоларга кўпроқ эътибор қарашмоқда ва ҳукумат углерод нейтраллигига ёришиш учун мухим қадамни кўйди.

Давоми 3-бетда

ХАЛҚ МАНФААТИ ЙÜЛИДА

АҲОЛИГА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ ТИЗИМИ ТУБДАН ЎЗГАРАДИ

Кейинги 3 йилда умумий майдони 41 миллион квадрат метр бўлган 155 мингта хонадон фойдаланишга топширилди. Пировардида, минглаб оиласидар ўз уйига эга бўлди.

Давоми 2-бетда

ХАЛҚ МАНФААТИ ЙЎЛИДА

АҲОЛИГА ХИЗМАТ
КЎРСАТИШ ТИЗИМИ
ТУБДАН ЎЗГАРАДИ

Бошлиниши 1-бетда

Янги уйлар, янги аҳоли турар жой массивлари курилиши уларга хизмат кўрсатиш тизимига ҳам янечи ёндашувлар жорий қилишини талаб этди, албатта. Бузун кўп қаватли уларга хизмат кўрсатиш тизими маънан эскирган. Аксарият аҳоли ширкатлар фаолиятидан норози.

Президентимиз Шаҳеят Мирзиёев Раисицига 28 май куни кўп қаватли уй-жойлар барпо этиши ва уларга хизмат кўрсатиш тизимини таомиллаштиришга багишланган видеоселек-тор йўнглишида бўй борада масалалар атрофлича муҳокама қилиниб, уларнинг ечимлари юзасидан аниқ топшириклар берипди.

Шерзод ҲИДОЯТОВ,
Ўзбекистон Республикаси уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш вазiri:

— Президентимиз аҳолига кенг турдаги, сифатли ва қулай хизмат кўрсатиш учун янги тизим яратиш мақсадида ширкатлар ўнгина бошқарув-сервис компаниялари фаолиятини ўйла кўйиш бўйича кўрсатма берди. Бунда муммалик, янни ишларни түғри ўйла кўйлаётган, қарздорликни кўп бўйлан ширкатлар бошқарув-сервис компанияларига ўтказилиши кўзда тутилди.

Бундан ташкири, таъминалаб, авария холатидаги уйларни таъминалаш ёки улар ўрнига яхнисини кўриш бўйича вилоятлар хокимлари билан биргаликда аниқ режалар асосида ишни бошлаш зарурлиги хакида ҳам топширик берилди.

Таъкидлаш жоизки, эндилиқда кўп қаватли уйлар аҳолисига хизмат кўрсатиш борасида янги тизимни ишни бошлаш арафасида турибди. Бу, айтиб ўтганимиздек, бошқарув-сервис компаниялари билан боғлиқ тизим. Ҳар бир бошқарув-сервис компанияси ўз худудининг эгаси бўлиши керак.

**Жаҳонгир ИБРОҲИМОВ,
Юнособод тумани ҳокими:**

— Аҳолига хизмат кўрсатиш борасида "Юнособод тажрибаси" 2019 йили бошланган бўлса, бугунги кунга келиб тумандаги барча ширкатлар бошқарув-сервис компанияларига биринчирилди. Натижада туманимиздаги жами мингта кўп қаватли ўйда авария холати 60 физ, муддати ўтган қарздорлик 25 физ қискарди, 1,4 милиард сўм банк кредити қайтарилди.

Хозирги кунда бошқарув-сервис компанияларига кўрсатадиган хизмат турларини кенгайтириш устида ишлайтмиз. Шунингдек, уларнинг ходимларини ўтишини ҳам ўйла кўймиз.

БАНДЛИК

МОНОМАРКАЗ

КАСБГА ТАЙЁРЛАШНИНГ САМАРАЛИ ЙЎЛИ

Нодира УМАРОВА,
Тошкент шаҳридаги
“Ишга марҳамат”
мономаркази директори,
“Дўстлик” ордени соҳибаси

ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ху-
зурида тажриба сифатида “Ишга марҳамат”
мономаркази ташкил этилиб, 2019
йил сентябрь ойидаги Янъюбод туманинда
фаолият бошлаган эди. Илигига 5 минг
600 кишини уқитиш имкониятига эга
ушбу марказда курилиш, маийши хизмат,
техник-муҳандислик каби талаб юкори
булган соҳалар бўйича 22 та касбга үрга-
тиш йўлига кўйилди. Бунинг учун марказ-
да зарур техник воситалар, инновациян-
хоналар ташкил этилди ва малакали пе-
дагоглар жамоаси шакллантирилди.

Таҳлилларга кўра, мономарказ хиз-
матидан фойдаланётган ва касб-хунар
ўрганиши истагида мурожаат қилаётган-
ларнинг кўпчилиги хотин-қизлардир.
Марказнинг қисқа муддатли фаолияти

ва касб-хунарга уқитишга қаратилган
ҳамда аҳоли бандлигини таъминлашга
оид қўшимча чора-тадбиrlар тўғриси-
даги карори мономарказлар сонини
кўпайтириши учун хукукий асос бўлди.
Айни пайтда мамлакатимизнинг 15 та
худудида “Ишга марҳамат” мономар-
казлари аҳолига хизмат кўрсатмоқда.

Мономарказ фаолияти банд бўлма-
ган аҳолини ишга жойлаштириш, касб-
хунар, хорижий тил курслари, рақамли
технологияларга уқитиш, ижтимоий
кўллаб-куватлаш ва химоя килиш, шу-
нингдек, тадбиркорликни ривожланти-
риш бўйича уқитиш ва тадбиркорликка
жалб килиш, фуқароларга психология
ва юридик хизмат кўрсатишга йўналти-
рilmaganda bilan ahamiyatli.

курсларда ўқиш 1 ойдан 4 ойгacha
давом этади. Ҳар бир курс учун бел-
гилangan ўқитish муддати ва соатлар
ҳажми тегиши соҳа мутахассис-
лари, иш берувчилар, “World Skills”
стандартлари, меҳнат бозоридаги
талаб, таклиф ва эҳтиёжларни ино-
батга олган ҳолда ишлаб чиқилган.
Ўкув машҳулотлари бошқа таълим
тизимидан фарқли ўларок, 30 фоиз
назарий ва 70 фоиз амалий тарзда
олиб борилади.

Ўзбекистон 2020 йил 17 январ-
да дунё бўйлаб касб-хунар таълими
макоми ва стандартларини ошириш,
танловлар орқали замонавий касб-
ларни оммалаштириши мақсад киль-
ган ҳалқаро “World Skills International”
харакатининг 83-аъзоси сифатида
қабул қилинди. Юртимизда мазкур
ҳалқаро нотижорни бирлашмасида
белгилangan стандартлар асосида
2021 йил 1 январдан бошлаб “Ишга
марҳамат” мономарказлари ҳамда
касб-хунарга уқитиш марказларида
“Skills passport” берилиши йўлга қў-
йилди.

Президентимизнинг 2021 йил 26
февраль куни кенгайтирилган тарз-
да утказилган видеоселектор ий-
ғилишида қайд этилган вазифалар
ижросини таъминлаш мақсадида
“Темир дафтар” ва “Аёллар дафта-
ри”га киритилган ижтимоий химояга
муҳтоҳ хотин-қизлар бандлиги-
ни таъминлаш, уларнинг жамиятда
ўз ўринни топшига кўмаклашшига
қаратилган тизимили ишлар амалга
оширилмоқда. Жумладан, Янъю-
бод туманидаги “Ишга марҳамат”
мономарказида шаҳримиз ҳамда
чекка худудларда жойлашган 50 та
маҳалладаги “Аёллар дафтар”га
киритилган 200 дан ортиқ хотин-қиз
“Сартарошлик санъати” курси бў-
йича касбга уқитилмоқда. Умуман
олганда, шу пайтга қадар мономар-
казларда 800 нафардан ортиқ аёл
касб-хунар сирларини ўрганди. Рес-
публика бўйлаб ташкил этилаётган
“Тадбиркорлик асослари” ўкув курс-
лари орқали ёшли ва жинисдан катъи
назар, ўз тадбиркорликни бошла-
моқчи бўлган аҳолига хукукий билим

ва кўнижмалар берилиб, молиявий
манбаларга йўналтирилди. Айни пайтда ана шундай ўкув курс-
ларини тамомлаган ва ўз ишини йўл-
га қўйиб олган юзлаб хотин-қизлар
оиласларига даромад олиб кириш
баробарида, бошқа аёлларни ҳам
иш билан таъминлаётган кўзланган
мақсадларга эришилаётганидан да-
лолатиди.

бундай муассаса аҳоли, айниқса, кам
таъминланган, ижтимоий химояга муҳ-
тоҳ аёллар бандлигини таъминлашда
муҳим ўрин тутиши, унинг филиалла-
рини юртимизнинг бошқа худудларida
ҳам оишча этиж ёки таъминлашшига
ишишга имконият яратмоқда.

Президентимизнинг 2020 йил 11
августдаги “Камбагал ва ишсиз фуқа-
роларни тадбиркорликка жалб қилиш,
упарнинг меҳнат фаолигини ошириш

бу ерга келган инсонларга, авва-
ло, бандлик масалалари бўйича мас-
лаҳат хизмати кўрсатилиди. Доимий
ишга эга бўлmasa, бўш ис ўринлари
таклиф этилади. Ижтимоий химояга
муҳтоҳ муроҳаатчилар доимий квот-
алиш иш билан таъминлашши ҳам
умумин. Касбий малака талаб эти-
ладиган ишни танлалангар эса, шу
ердаги қисқа муддатли ўкув курсла-
рига жалб қилинади. Одатда, бундай

ва кўнижмалар берилиб, молиявий
манбаларга йўналтирилди. Айни пайтда ана шундай ўкув курс-
ларини тамомлаган ва ўз ишини йўл-
га қўйиб олган юзлаб хотин-қизлар
оиласларига даромад олиб кириш
баробарида, бошқа аёлларни ҳам
иш билан таъминлаётган кўзланган
мақсадларга эришилаётганидан да-
лолатиди.

ЗАМОНДОШ

“МЕҲМОН КУТИБ ЯШАЙДИГАН КУНЛАРГА ҲАМ ЕТАДИК”

Нуротанинг олис тоғли қишлоғида яшаётган Ойбек аканинг ҳаётида янги тонг отди. Ташвишсиз, бегалва тонг. Кеча ўғлининг туфлиси йиртилиб қолганидан кўнгли алланечук ўксисб юрган ота бугун чорасиз эмас.

АВВАЛГИ МАНЗАРА

Тоғ ошиб мардикор ишлаб келган
Ойбек ака пулини санай бошлади...

“... Беш юз минг сўм. Катта қизига
совчилар келиб туриди. Ҳали унга сеп
қилиш керак. Катта ўғли мактабни би-
тиярпти. Үқиши юбориш учун ҳеч кур-
са ийлукла, уч-тўрт кунлик еб-ичишига
пул топиб келаман, деганди. Кейинги
фарзандларига мактаб формаси, сумка,
дафтар олишига ҳали вақт бор. Унгача
бир гап бўлар...

Қари онасига дори олиш, уйга бозор-
лик қилиш ҳам керак. Бир хафта ишлаб
толган пули қисқи бирига етисн...”

Бошида қаттиқ оғир турди. Тоғлар ор-
тига чўкаётган күёш нури Ойбек аканинг
умидларини ҳам ўзи билан олиб кетаёт-
ган эди гўё. У бир умр оғир меҳнат билан
яшади. Тўрт фарзандни қаторга кўшиш,
рузгорини бут қилиш учун ўзини ўтга ҳам,
чўққа ҳам уриб яшади.

Сигир ва эчкилар сотиди. Бола-
лари сут-қатидан ҳам мусово бўлди.
Олис тоғли қишлоқда иш бўлмаса,
нима қилсин?

БЕШ ЙИЛ ОЛДИНГИ
ҲАНГОМА

Ҳар сафар қишлоқда кўришиб қолсанак,
Ойбек ака мен билан синиқ ҳазиллашар-
ди.

— Тошкентдан бир қоп ун бериб юбор-
мадими?

Жавобиминг тайини бўлмайди.
Уйга кирамиз. Дастурхонда иккита нон,
бир чойнак чой...

— Қишлоқда яшаш кўйин бўлиб кетяп-
ти, — дейди Ойбек ака. — Шароит оғир,
бир қоп ун олсанак хурсандмиз. Қора қозон

қайнамай қолган куни уйга келгим кел-
майди.

Ўзимча тасалли берган бўлиб, кўнг-
лим эзилиб хайрлашаман.

БУГУНГИ МАНЗАРА

Кун чошгоҳя яқинлашиб қолган. Ой-
бек аканы йўқлаш уйига бордик. Қирдаги
молхона шифер қилинган. Ошхона ян-
гиланибди. Дежкончилик авжиди, гилосу
бодомлар нурикраб ўсиб туриди.

Хўвлида гижигинлаган “Матиз”. “Мех-
мон бор шекилли”, деб ўйладим. Роҳила
янга пешов чиди. Ҳол-аҳвол сўрашага,
“Аканиг ҳозир келиб қолади, тоддаги
моплардан хабар олиша кетувди”, деди.

Дастурхон атрофида ўтирибмиз. Тў-
кин-сочинликни кўриб, кўз кўвнайди.
Янгимиз ҳали невараси тетапоя бўла
бошлагани, ҳали ўғли ўқиши тутагиб,
отасига қўмаки бўлгани ҳақида севиниб
гапиради.

Қўриниб туриди, бу оиласда ҳаёт изга-
тушган.

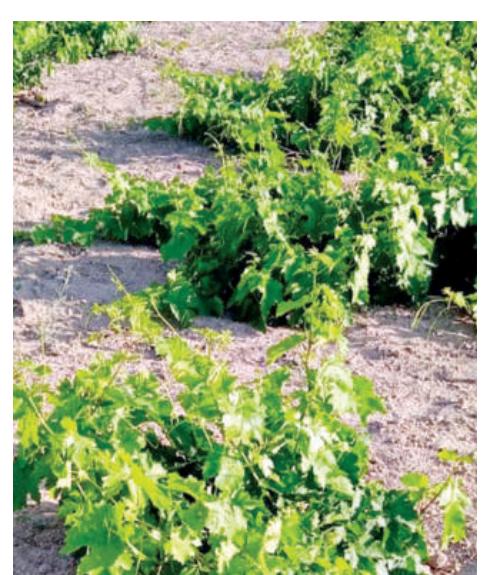
КЕЧАГИ СУҲБАТДАН

Ойбек ака эски одатига кўра “Гулди-
раб” кириб келди. Суҳбатимиз мамлакат-
даги испоҳотлар атрофида кўр олди.

— Биз ёлғон қўшимаймиз. Борини айт-
тамиз. Бугун қишлоқ ҳаёт, одамлар кай-
риб кетишини көрсатиб, мактабни келиб
этишсанам. Ойбек ака, яхши кетади.

Жавобиминг тайини келиб кетади.
Ўзинг ҳам биласан-кую. Бугун унда эмас.

Бир уй мөхон келмайдими, кутишига кўр-
бимиз етади. Мехмонларни кўтарикин
руҳ билан кутишиб ҳаётади. Ҳаёт кетади,
машина кетади, яхши кетади.

3-4 йилда одамлар ҳаётни тубдан ўзгари-
ди. Буни ҳаммамиз кўриб, ҳис этиб яшай-
миз. Президентимизга раҳмат, испоҳот-
ларни ўз ҳаётимизда сезиз турибмиз.
Биздан баҳтили одам йўқ бугун.

“ҲАЁТ ЎЗГАРИБ КЕТДИ”

Қишлоқ одамлари тўпори, содда, мак-
таниши ҳам ўзига ярашади. Ойбек ака
ҳам бизни ана шу феъл-атвori билан,
ўзгаришларни айтиб, кўрсатиб томорқи-
ни томоша қўлдирмоқчи бўлди.

Бир пайтлар кирлик бўлган ва фойда-
ланилимай ётган 10 сотих ерда узумзор
қилибди. Эътиборлиси, ана шу ўзгариш-
ларда ўзи ҳам иштирок этадиганидан
худа кетади.

— Нимага шу пайтгача бу ердан фой-
даланмаганимиз?

— Сув йўқ эди-да. Сувсиз бу ерда дех-
кончилек қилиб бўлмайди. Уч йил бўлди,

Президентим топшириғига кўра, ма-
ҳалла оқсоколи, хокимият вакиллари уй-
ма-уй юриб одамлар муаммосини ўрган-
диди. Буш ётган ерлардан фойдаланинг,
деди. Муаммони айтдик. Қарабасизи, хо-
кимиятдагилар кўмаги билан тօғдан сув
олиб келдик. Кўчатларни ҳам беришди,
ток, гилос, ёнғоқ экдик. Бундан ташқари,
картошка, кулуңай, пиёз, помидор, бод-
ринг етишига бошладик. Ҳосилини ҳам
тадбиркорларимиз сотиг оляпти. Баҳор
бошландиганда, дегунча чўйтакка пул киради-
ган бўлди. Қара, бўлар экан-ку!

— Нечта согин сигир бор? Кўй-эчки-
лар канча?

— Молни ҳам кўпайтириб олдик. Ян-
гандаги утга сигир согади. Мана якнда
хокимият, маҳалла вакиллари уйма-
уй юриб, аэропорт, кўзги тартибиди.
Ҳар бир уйда чорва кўпайсан, дейишяп-
ти. Ўзигиллар бешта кўзги олибди. Ҳозир
бошланганда, дегунча чўйтакка пул киради-

ган бўлди. Ҳозир кетади, ука, — деди Ойбек ака ях-
жонини яширолмай. Биз давлатимиз раҳбари бошлаб
берган испоҳотлар буғун тогли, энг олис
қишлоқ одамлари ҳаётига ҳам кириб
борганидан, одамлар ҳаётдан рози бў-
либ ўзгаришнан кунглимиз кўтарилиб,
Ойбек ака билан хайрлашд

ТУРИЗМ

САМАРҚАНД — МОЗИЙ ВА БУГУН ЎРТАСИДАГИ КЎПРИК

**Дилшод НАРЗИҚУЛОВ,
Самарқанд вилояти
туризмни ривожлантириш
департаменти директори**

Самарқанд ложжувард осмон остидаги афсонавий шаҳар, инсоният томонидан яратилган улкан бунёдкорлик намунаси, мөъморлик санъатининг киёси йўқ ифодасидир. Неча асрларки, бу афсонавий шаҳар дунё аҳлини ҳайратга солиб келади. Шаҳарнинг ҳайбати ва ҳайрати, фусункор қиёфаси гоҳ кўнгилга маҳзунлик солиб ўйға толдирса, гоҳ буюк аждодларимиз қудратини намоён этиб, дилда гурӯрифтихор ўйғотди. Унинг мұкаффас қадамжолари, азиз-авлиёлар мангу қўним топган мансизларини зиёрат қилиш қалба хотиржамлик улаша, тўкин бозорлари, афсонавий нони, буюк Амир Темур асос согтган боғлари, сарнатон авжиди ҳам танага роҳат баҳш этувчи наисми кишиига бир олам завқу шавқ бағишлади.

Қарийб уч минг йиллик тарихи давомида йирик илм-фан ва маданият маркази бўлиб келган бу қадимий кент бугун ҳам дунёга машҳур, жаҳон ахли нигоҳида. Самарқанд ҳар бир инсон умри давомиди, албаттада бу кўриши шарт бўлган дунёнинг элликтаки энг машҳур шаҳри қаторида эътироф этилади. Шу боис, шаҳарнинг тарихий кисми 2001 йилда ЮНЕСКОнинг Жаҳон мероси объектлари рўйхатига "Самарқанд — маданиятлар чорраҳаси" номи билан киритилган ва муҳофазага олинган.

Самарқанд вилояти худудида 1851 та моддий-маданий мерос обьекти мавжуд. Шунингдек, 165 та меҳмонхона, 177 та меҳмон уйи ҳамда 24 та санаторий ва соғломлаштириш обьекти

фаолият юртмоқда. Улар бир пайтда 11 мингга яқин сайдёхга хизмат кўрсантиш имкониятига эга. Вилоятда, айниска, зиёрат туризми йўналишида жуда катта салоҳият бор.

Хусусан, Қуръони каримдан кейинги иккичи мукаддас китоб бўлумиши ҳадисларни тўплаган Имом Бухорий, мотурид таълимоти асосчиси Имом Мотуридий, силсила олийга мансуб Хўжа Ахор Валий, Пайтамбари миз (с.а.в.)нинг амакивачаси Куссам ибн Аббос (Шоҳи Зинда мажмуасида) ва бошча улғузотлар макбара парни зиёрат туризмининг салоҳиятини белгиловчи асосий объектларидар. Бу зиёратгоҳлар сайдёхлар энг кўп ташриф буорадиган қадамжолар ҳисобланади. Масалан, Имом Бухорий ва Шоҳи Зинда мажмуаларини 2019 йилда 1 милион 550 минга яқин сайдёх зиёрат қилган.

Президентимиз 2019 йилни Самарқанд вилоятига ташриф ҷоғида Имом Бухорий ёдгорлик мажмуасини кенгайтириши зарурлигини таъкидлаб, бундай деганди: "Бу жой Имом Бухорий бобомизнинг илмига, испом оламида макомига муносиб булиши керак. Мамлакатимизда зиёрат туризмининг асоси аслида шу ер. Бу масканга қанча зиёратчилар келса ҳам қулай шароит булиши зарур".

Шунга мувофиқ, мажмуанинг янги лойҳаси ишлаб чиқди. Жаҳон тажриби ўрганини. 2021 йил муборак Рамазон кунларида ушбу зиёратгоҳнинг курилиши бошланди.

Бу ерда катта маскид, тўртта симетрик минара, баланд айвонлар, йўлдан кириб келаверища хиёбон бўлади. Кўп сонли зиёратчиларга замонавий қулайликларни яратиш учун 7 та меҳмонхона, 3 та автотурагро ва автобекат, супермаркет, бозорча барпо этилади. Шунингдек, ошхоналар, хунармандлик бўюмлари раастаси, ҳамом, таҳоратхона, күшхона курилиши белгиланган. Президентимиз ташаббуси билан 2019 йилда бу ерда Имом Бухорий ҳалқаро илмий-тадқиқот маркази ҳамда Ҳадис илми мактаби ташкил этилган эди. Қурилажак янги мажмуя улар билан мутаносиблиқда улкан

маскан ҳосил қиласи. Энди бу ерда зиёратчилар учун ҳамма шароитлар яратилади.

Дарҳакиат, "Самарқанд туристик маркази" сайдёхлик зонасининг курилишига оид лойҳага кўра, ушбу мажмуя расмий ва тантанали тадбирлар ўткашиб учун мўлжаллапланган анжуманлар зили мехмонхоналар, ресторонлар ҳамда дўйонлардан ташкил топган. Мажмуя Самарқанд шаҳрининг туристик салоҳиятини оширишга йўналтирилган бўлиб, 212 гектар майдонни эгаллаган. Самарқанд туризм маркази ҳудудида эски Самарқанд киёфасини тақор-

зиёрат туризми ривожланнишни учун, албаттада, ташкилий масалалар ҳам жойида бўлиши керак. Бу иллиг асосий вазифамиз чет эллик сайдёхлар сонини 370 мингдан оширишга каратилган. Ҳозир янги аэропорт куриляти. У Самарқанднинг ҳақиқий ҳалқаро туристик дарвозаси бўлади. Тан олиш керак, бутун дунёда бўлганинг каби пандемия туфайли Ўзбекистонга ҳам хорижий меҳмонлар оқими сезиларни дараҷада камайди. Шу боис, энди қишлоқ туризмини ташкиллаштирамиз. Жорий йилнинг ўзида олдимизда 5

лайдиган "Абадий шаҳар" тарихий мажмуаси мавжуд. Туристик марказнинг курилишига 4000 дан зиёд чет эллик ва маҳаллий мутахассис ҳамда ишчи жалб килинган. Қурилиши тўлиқ ташкил оширишга масъуль бош пурратчи "Enter Engineering" компанияси хисобланади. Бу компания Ўзбекистондаги энг йирик пурратчилардан бири бўлиб, нефт-газ, кимё, энергетика, фуқаролик мунҳидлиги соҳаларидаги объектларни куриши ва модернизация кишиш бўйича йирик лойҳаларни амалга оширишда иштирок этади.

Бош лойҳалови ARUP — курилишининг барча жиҳатлари бўйича мунҳидлиқ, архитектура, дизайн, реjalashchiyari, лойҳаларни бўшқариш, консалтинг хизматларини кўрсатувчи ҳалқаро компаниядир.

Жаноб Шавкат Мирзиёевнинг ишончини оқлаш биз учун катта шаравдир. Биз буюк ўзбек тарихий шаҳslarни номлари билан аталадиган меҳмонхоналар барпо этимоддамиз. Меҳмонхоналар тармоғи сайдёхларни ўзбек ҳалқининг маънавий мероси билан таниширади, — дейди "ARUP Turkey Group" компанияси директори Сердар Карабаҳсаноглу.

ARUPning бош қарорхои Лондонда жойлашган. Ушбу лойҳанини амалга ошириш учун ARUPning Туркиядаги жамоаси жалоб қилинган. Лойҳанинг якунлашни санаси 2021 йилнинг IV чораги охири — 2022 йилнинг I чораги боши этиб белгиланган.

та қишлоқни туристик зонага айлантириш масаласи турибди. "Абадий шаҳар" қарvonсарайи Ўзбекистон маданиятнинг "ташриф қозғози"га айланиси кутилмоқда. Унда маҳаллий ошхоналар, хунармандлар устахоналари, жумлапдан, ёроч ўймакорлиги, куолчилик буюмларни устапарни, тут даражатидан илак қозғози ясовчи устапар, заргарлик буюмлари, гилам тўйкучларни устахоналари, шунингдек, бозорлар бўлиши режалаштирилган.

Яна бир янгилик. Бу жойлarda турли шоулар ўтказиш мумкин бўлади.

Шаҳар марказидан 10 километр ма-

софада республика эшқак эшиш каналининг ўн соҳилда майдони 200 гектарни туристик марказ жойлашади. Майдони 18 минг квадрат метрдан иборат янги конгресс маркази ва 8 минг квадрат метрдан иборат кўргазман мажмуаси ҳалқаро-сийёсий, илмий ва иктисодий ҳаёт марказига айланади.

Шу билан бирга, вилояти туризмни инфраструктурасини рivojlanтириш бўйича комплекс ишлар олиб борилмоқда. Хусусан, Самарқанд туманинда ҳам туристик марказ ташкил этилмоқда. Ушбу туристик марказни Самарқанд ҳалқаро аэропорти, темир йўл вокзали, Имом Бухорий мақбараси, Регистон майдони ва бошча диккатга сазовор жойлар билан боғлайдиган кўчалар ташкил этилмоқда. Ушбу туристик марказни Са-

марқанд марказидаги мазмурлий бинолар Гулубод массивига кўчирилиб, шаҳар маркази тўлиғича туризмга ажратилади.

Шунингдек, пандемия даврида "Аъзам Азamat Argo" фермер хўжалиги,

Жорий йил сентябрь ойида фойдаланишга топшириладиган янги аэропорт соатига 800 йўловчига хизмат кўрсатиш қувватига эга бўлади. Бугунги кунда узунлиги 3105 ва эни 60 метр бўлган учиш-кўниш йўллаги курилиши туталланиб, ёритиш-сигнал чироқлари ва аэронавигация искуннапари урнитилмоқда. Лойҳа натижасида 1000 ишик иш билан таъминланади. Турли каттадикаги самолётлар учун 24 та турароҳ барпо этилмоқда. Шундан учтаси "ҳаво кемаларига" музлашга қарши ишлов бериш учун мўлжалланган бўлади. Аэропортда карго хизмати ҳам յўлга кўйилади. Аэропортнинг ўтиши йўллагига учиш-кўниш йўллагига боғловчи қисмida курилиши ишлари 2021 йил 1 сентябрда жунонни.

Вилоятта 2016 йилда жами 1 миллион 200 мингга яқин сайдёх ташриф буорган бўлса, туризмни ривожлантиришга берилган ётибор туфайли бу кўрсаткинг юйларни ўтсан ўсиб борди.

Пандемияга қарамайди, тадбиркорлик субъектлари томонидан 2020 йилнинг январь-март ойларида умумий киймат 306,6 миллиард сўмлик 74 та лойҳа оширилиши.

Президентимизнинг 2019 йил 13 августрдаги "Ўзбекистон Республикасида туризм соҳасини янада ривожлантириш чора-таддирлар тўғрисида" га фармонида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш максадидан, вилоят бўйлаб юкори туризм салоҳиятига эга худудлар рўйхати шакллантирилиб, "туризм кишиоги", "туризм маҳалласи"-ни ташкил қилиш бўйича ўрганиш ва тарбигот ишлари олиб борилди.

Хусусан, Самарқанд туманида жойлашган Конигил қишлоғи мамлакатда биринчилардан бўлиб "туризм кишиоги" сертификатини кўлга киритди. Қишлоғин 3 гектар худудида 840 метрли пиёдалар йўллаги ташкил этилди.

38 та туристик ҳамзат кўрсатиш объекти ишга туширildi. Натижада 100 та янги иш ўрни яратилди. Айнан пайтда Конигил қишлоғига туризмни ривожлантириш ишлари ошириш максадидан умумий киймати 5 миллион АҚШ долларига тенг осма дор йили куриш лойҳаси ишлари оширилди.

Бундан ташкил, "Тепакул" ҚФИда умумий киймати 1 миллион АҚШ долларига тенг бўлган, бир кунда 500 нафар маҳаллий ва хорижий сайдёхга хизмат кўрсатишга ихтинослаштирилган.

Шунингдек, Жомбай тумани Зарафшон миллий табият бозигари худудида тадбиркорлик субъектлари томонидан 15 та экотуризмъеъмал олиш маскани ташкил килиниб, ташриф буорувчилар учун замонавий енгил конструкцияни кемпинглар, чўмиллиш хавзалари, овқатланиш шохобчалари, кузатиш минонлари каби объектлар курилади.

Яна бир гап. 2021-2022 йилларда махаллий ва хорижий ташаббускорлар томонидан жами киймати 3 трилион 337 миллиард сўмлик 126 та лойҳанини ошириш ва 3 мингдан зиёд янги иш ўрни яратиш бўйича манзилли.

Хулоса килиб айтганда, Самарқандни мозиӣ ва бугун ўртасидаги кўприкка қўёслаш мумкин. Зоро, тобора кўркада обур бўйл бораётган бўди қадимий кент ҳамиша сайдёхларни ўзига чорлаб турaveradi.

Хулоса килиб айтганда, Самарқандни мозиӣ ва бугун ўртасидаги кўприкка қўёслаш мумкин. Зоро, тобора кўркада обур бўйл бораётган бўди қадимий кент ҳамиша сайдёхларни ўзига чорлаб турaveradi.

Академик Мирзаетов номидаги бўғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий тадқиқот институтиниң Самарқанд илмий тажриба станицаси, "Ҳоким бобо", "Оила оромгоҳи", "Шашлик.уз", "Оқ бўйро гарден" каби 38 та экстремал туризм ва дам олиш масканини кенг тарғирилишларни амалга оширилди.

Айтиш зарурки 2021 йилнинг 8 ойи учун 120 минг хорижий фуқарога жойлар банд килинган эди.

Пандемия тифайли ташрифлар бекор қилинни оқибатидан 331 та туризм йўналишидаги корхоналар фаолияти тўхтатилиб, 4530 нафар фуқаро вактичча ишисиз қолди. Шу боис, пандемия таъсирини камайтириш ва тадбиркорлик фоалиятини қўйлаб-куватлаб учун вилоятдаги 39 та тадбиркорлик субъектига 2,1 миллиард сўм миқдорида сусда ажратилди.

Дастлабки хисоб-китобларга кўра, 2021-2022 йилларда вилоятда киймати 135,1 миллиард сўмлик ичи ва зиёрат туризм объектлари хамда ёндос инфраструктураларни ривожлантириш бўйича манзилли чора-таддирлар дастури лойҳаси ишлаб чиқилган. Хусусан, Самарқанд шаҳридан Алишер Навоий ва Ислом Каримов кўчалари туризм кўчаси айлантирилди. Мирзо Улубек, Давлатобод ва Озод Шарқ кўчалари кесишган худудда "pub street" лойҳаси амалга оширилди. "Халол" стандартига мос 70 га яхин меҳмонхона ишга тушрилди. 2021 йилда ҳалол стандартидаги оқибатни 20 га яхин меҳмонхона ишга тушрилди. 2021 йилда ҳалол стандартидаги оқибатни